

”Eläkää ihmisiksi” - ”Hyvä poliisi, paha poliisi”.
Sataman Ilta 11.9.2021
Arto Malmberg

Keskustelua vauhdittamaan/avuksi on laitettu kysymyksiä tekstin väliin punaisella.

Johdanto:

”Hyvä poliisi, paha poliisi” on kuulustelu- ja neuvottelutaktiikka, jossa toinen kuulustelija käyttäytyy ystävällisesti ja palkitsevasti, ja toinen käyttäytyy työkeästi ja rankaisevasti.

Taktiikan tavoitteena on saada kuulusteltava liittoutumaan ”hyvän” kuulustelijan kanssa ja tekemään tälle paljastuksia tai myönnytyksiä, joita ei muuten olisi tehnyt. Molemmat kuulustelijat ovat siis poliiseja ja molemmilla on sama päämäärä.

Voi olla niin että koemme elämässämme jotkut auktoriteetit pahoiksi poliiseiksi, siitäkin huolimatta että heillä on hyvät tarkoitukset.
Toiset auktoriteetit taas voi olla helpompia hyväksyä.

Tänään tarkoitus on pohtia millaisia auktoriteetteja on olemassa?
Onko olemassa vain yksi totuus?
Miten auktoriteetteihin tuli kristittyinä suhtautua?

Lähdetään ensiksi liikkeelle auktoriteetin määritelmästä.
Wikipedia määrittelee sen seuraavalla tavalla.

”Auktoriteetilla tarkoitetaan tietojensa, asemansa tai persoonansa takia kunnioitettua, arvostettua ja käskyvaltaista henkilöä tai tällaisen henkilön asemaa.”

Auktoriteetti voi siis olla esim. tiedemies, opettaja, pappi, poliisi, lapselle isä tai äiti, presidentti, ministeri, virkamies, lääkäri, valmentaja, esimies, johtaja, idoli, jengipomo, jne.

Voisiko listaan lisätä myös oman itsensä?

Onko niin että yksi jos toinenkin on enemmän tai vähemmän auktoriteetti?

Paneudutaan tuohon kysymykseen enemmän seuraavassa opetuksessa.

Auktoriteetit siis vaikuttavat meidän jokaisen ihmisen elämänpiirissä.

Edellä ei puhuttu mitään Jumalan tai Raamatun auktoriteetista.

Itse asiassa voimme löytää neljä arvovaltaa tai auktoriteettia Raamatusta, joiden alaimaisuuteen meidän kristittyjen tulisi asettua.

Arvovallat - auktoriteetit

Ensimmäisenä on Jumalan sanan arvovalta

Toisena tulee vanhempien arvovalta

Kolmantena on opetuksen arvovalta, niin seurakunnassa kuin koululaitoksessa.

Neljäntenä arvovaltana on yhteiskunnan esivalta.

Käsitellään näitä auktoriteetteja ja arvovaltoja hieman tarkemmin.

1. Jumalan sanan arvovalta.

Jumala on ilmaissut itsensä ja myös tahtonsa ihmistä kohtaan sanassaan eli pyhissä kirjoituksissa. Kirjoitukset jotka on otettu mukaan Raamatun eli kanonisoitu eli niistä on tullut

uskovia ohjaavia. En uppoudu tarkemmin siihen prosessiin miten se tapahtui, mutta kirjoitusten valinnassa oli tarkat kriteerit.

Kristinusko lepää Jeesuksen Kristuksen varassa, mutta ilmoitus Hänestä välitetään meille Raamatussa

Reformaatiossa oli sola scriptura periaate

Se tarkoittaa yksin kirjoituksista,

Se tarkoittaa että Raamattu on kristittyjä ohjaava, se asettaa meille normit ja rajat missä kristityn tulee elää.

Raamatusta on sanottu, että se on Jumalan Sanaa ihmisten sanoina.

Raamatussa on jumalallinen ja inhimillinen ulottuvuus

Jokainen kirjoitus, joka on syntynyt Jumalan Hengen vaikutuksesta, on myös hyödyllinen opetuksesi, nuhteeksi, ojennukseksi, kasvatukseksi vanhurskaudessa, että Jumalan ihminen olisi täydellinen, kaikkiin hyviin tekoihin valmistunut.

2. Tim 3:16-17

Raamattu on Pyhän Hengen henkeyttämä.

Raamatulla on Jumalallinen alkuperä ja auktoriteetti.

Jumala on käyttänyt ihmisiä ja olosuhteita kokonaisvaltaisesti, kun hän on antanut meille ilmoituksen itsestään ja tahdostaan.

Hän on antanut meille ilmoituksen, sanansa jotta voimme pelastua.

Hän on antanut meille sanansa varustukseksi Jumalan tahdon mukaiseen elämään.

Raamatusta emme saa vastauksia kaikkiin kysymyksiimme, mutta riittävästi.

Raamatussa on riittävästi evästä meille niin että voimme pelastua ja ymmärtää mikä on Jumalan tahto.

Tämän auktoriteetin alaisuuteen meidän tulee taipua.

Jumalan sana on ehdoton ykkönen, sitä ei ohita mikään.

Taipua silloinkin kun se ei ole meidän mieleemme ja toiveidemme mukainen.

Taipua silloinkin kun se ei ole kaikkien muiden auktoriteettien mukainen.

Taipua silloinkin kun se on vastoin yleistä mielipidettä.

Taipua silloinkin kun tunteemme haraa vastaan.

Taipua silloinkin kun se tekee kipeää.

Miksi näin?

Koska Jumala ei petä meitä.

Hänellä on meitä kohtaan aina hyvä tahto. Jumala on hyvä. Niinpä hänen tahtonsa ihmistä kohtaan on hyvä.

Vaikka sanan noudattaminen ei aina tunnu hyvältä, niin sen noudattamisesta seuraa lopulta hyvää, silloinkin vaikka henki ja maine menisi.

Välillä voi tuntua että Jumalan sana on kuin paha poliisi.

Kuitenkin tuolla ”pahalla poliisilla” on hyvät tarkoitukset.

Muistetaan että kaiken takana on Jumalan hyvyys, silloinkin kun sana tuomitsee meidät syyllisiksi.

Otetaan Raamattu sellaisena kuin se on - Jumalan sanana.

Keskusteltavaksi...

Mitä ajattelet väitteestä, Raamattu on Jumalan sanaa, ihmisten sanoina?

Miten sana saa ohjata sinua silloin, kun se on ristiriidassa oman tahtosi kanssa?

Jaa omasta elämästäsi tilanne, jolloin sanan noudattaminen ei tuntunut hyvältä/ ei ollut helppoa, mutta siitä seurasi hyvää?

2. Vanhempien auktoriteetti

Vanhempien kunnioittamiseen sisältyy ajatus lasten kuuliaisuudesta vanhemmilleen,

**”Lapset, olkaa vanhemmillenne kuuliaiset kaikessa, sillä se on otollista Herrassa.”
Kol. 3:20.**

**"Kunnioita isääsi ja äitiäsi" - tämä on ensimmäinen käsky, jota seuraa lupaus -
että menestyisit ja kauan eläisit maan päällä." Ef 6:2-3**

Minun lapsuuden kodissa isä oli minulle Jumalan asemassa.
Toki isäni ei ollut yhtä vanhurskas, mutta ei ollut epäselvyyttä ketä piti totella.
Isäni ei kaikin puolin toiminut oikein - kukapa meistä.
Minäkään en toimi aina oikein suhteessa lapsiini.

Vaikka asia on näin, Jumala odottaa kuuliaisuutta vanhempia kohtaan.
Jumalan tahto on se, että kunnioitamme vanhempiamme.
Vanhempiaan voi kunnioittaa vaikka heidän väärä tekojaan ei tarvitse kunnioittaa eikä hyväksyä.
Kunnioitus vanhempia kohtaa ei tule siitä miten hyvin he ovat toimineet, vaan sitä mikä on heidän asemansa.

Tässä on jotain samaa kuin avioliitossa.
Avioliitto kehoitetaan pitämään kunniaa.
Avioliitto kuvastaa seurakunnan ja Kristuksen välistä suhdetta ja sen pysyvyyttä.
Vanhempien ja lapsen suhde kuvastaa ihmisen ja Jumalan välistä suhdetta sekä uskovan kuuliaisuutta Jumalalle.
Tämä on Jumalan säätämä auktoriteettijärjestys.
Jos nousemme vastustamaan sitä, vastustamme Jumalan järjestystä.

Entä kun vanhemmat rikkovat lapsiaan vastaan?

Itse olen kipuillut paljon suhteessa isääni.
Hänen löytyä minua useita kertoja remmillä, kun olin kolmen vanhana tottelematon, aloin pelkäämään häntä.
Siitä seurasi raju auktoriteetti pelko pitkälle elämäni, jonka seurauksena kätkin kielteiset tunteet sisääni.
Myöhemmin itse välillä raivostuin ja käytin kovia otteita lapsiani kohtaan esim. Lasta pukiessa ulkoleikkeihin.

Olin päättänyt että minä en ainakaan tee niin kuin isäni - siis tuomitsin hänet.
Koin myös vihaa häntä kohtaan, osin tiedostamatontakin.
Sanasta ymmärsin että minun tulee antaa isälleni anteeksi, elää anteeksiantamuksessa.
Jos menneisyydestä nousee kipuja tähän päivään, niin että ne häiritsee ihmissuhteita ja muuta elämää, on niitä työstettävä.
Matka omiin pimeisiin komeroihin eli käsittelemättömiin tunteisiin tekee kipeää, mutta se matka on parasta käydä.
Nimittäin terveet ei tarvitse parantajaa, vain sairait.
Jeesus on tullut nimenomaan meitä sairaita varten.

Suhde omiin lapsiini ja suhde isääni on ollut välillä kivulias.
On ollut vaikea kohdata seuraavia tunteita.
Syyllisyys, häpeä, viha, vaille jäämisen kipu.
Niiden kohtaaminen on ollut kuitenkin ehdottoman välttämätöntä, jotta olen voinut tunnustaa syntini ja saada anteeksi.
Myös aito anteeksiantaminen on tarvinnut aidon ymmärryksen ja tunteiden kohtaamisen.
On tarvinnut ymmärtää ja kohdata se kipu, mitä minua kohtaan tehty synty on minussa aiheuttanut.
Uskallan väittää että voin antaa anteeksi vain sen verran kun minua kohtaan on rikottu.

Eli jos koitan ohittaa kärsimäni vääryyden ilman sen tuottaman kivun kohtaamista, ei anteeksiantamuksen parantava voimakaan pääse vaikuttamaan tunteisiini saakka.

Tästä olisi paljon jaettavaa ja jos sinua kiinnostaa, niin voit olla yhteydessä minuun.
Mutta lyhyesti tiivistettynä, anteeksiantamuksen prosessi eteni niin, että ennen isäni kuolemaa koin myös tunnetasolla rakastavani häntä.
Kun hän kuoli meidän välillemme ei jäänyt mitään selvittämätöntä tai mitään kaunaa.
Tänä päivänä olen Jumalalle kiitollinen menneisyydestäni, sillä ilman menneisyyden kipeitäkin kokemuksia en olisi se Arto mikä nyt olen.
Kun mä olen jakanut mun menneisyyden haavoista ja kivuista, niin ne ovat rohkaisseet toisiakin samojen asioiden kanssa kamppailevia tulemaan valoon haasteidensa kanssa.
Asioiden tiedostaminen, niiden jakaminen lähimmäisen kanssa, syntien tunnustaminen ja parannukseen kääntyminen ovat olleet askeleita kohti Jumalaa ja Hänen mieltä muuttavaa voimaansa.
Tänä päivänä suhde lapsiini on hyvä.
Edelleen heillä on lupa palata niihin kipuihin, mitä oma käytökseni heissä on saanut aikaan.
Nämä keskustelut ei välttämättä ole aina helppoja kummallekkaan osapuolelle, mutta äärimmäisen tärkeitä ja yhteyttä syventäviä ne ovat olleet.
Totuudessa eläminen on kuin kaksiteräinen miekka. Toisaalta se viiltää ja tekee kipeää.
Toisaalta se vapauttaa ja puhdistaa.
On väliillä kipeän viiltävää kuulla lapsensa suusta niistä kivuista mitä olen aiheuttanut.
On ollut vapauttavaa tunnustaa, myöntää virheensä ja pyytää anteeksi. Niin ja saada anteeksi.
"Totuus tekee vapaaksi".

"Kunnioita isääsi ja äitiäsi että kauan eläisit ja menestyisit maan päällä."
On käsky ja lupaus, jonka olen saanut elää todeksi omassa elämässäni.
Annetaan tuon käskyn ja lupauksen olla ohjaamassa meidän valintoja ja opetetaan se myös lapsillemme.

Keskusteltavaksi

Mitä vanhempien kunnioittaminen ja auktoriteetin alle asettuminen on vanhemman näkökulmasta?

Mitä se on lapsen näkökulmasta?

Jos tämä on Jumalan tahto kohdallani, mitä minun pitäisi tehdä?

3. Opetuksen ja opettajan auktoriteetti

' ' Menkää siis ja tehkää kaikista kansoista minun opetuslapsiani. Kastakaa heidät Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä pitämään kaikki, mitä minä olen käskenyt teidän pitää. "

Matteus 28:19-20a

'Herran Jeesuksen Kristuksen nimessä me käskemme teitä, veljet, pysymään erossa jokaisesta veljestä, joka vaeltaa kurittomasti eikä sen opetuksen mukaan, jonka saitte meiltä. '

2. Tessalonikalaisille 3:6

Sunnuntaina vietimme Sataman päivää ja osa teistä käveli Kiponniemeä kiertävän luontopolun. Luontopolun varrellahan on sellaisia mietelmä tauluja.
Itsekin kiersin sen edellisenä päivänä ja minua jäi erityisesti puhuttelevaan siellä yksi Billy Grahamin lausahdus.

"Pelastus on ilmainen, mutta opetuslapseus maksaa kaiken".

- Billy Graham-

Opetuslapseutta voisi määritellä seuraavasti.
Opetuslapsi ottaa vastaan opetusta opettajaltaan.
Hän tekee myös opettajansa opetuksesta ja esimerkistä oman elämänsä ohjeen.
Hän myös välittää sitä pitäen huolta siitä että se säilyy ja leviää.

Jeesuksen aikaan opetuslasten ihannetta kuvasi sanonta:

”En ole puhunut sanaakaan, mitä en olisi kuullut opettajani suusta.”

Opetuslapsen tuli olla kuin kuin vesisäiliö, josta ei tippaakaan vuotanut maahan, eikä siihen myöskään lisätty mitään.

Tutkijoiden mielestä Jeesus näyttää esittäneen oppinsa ydinkohdat lyhyinä ja tiiviinä, joskus rytmillisinä lauselmoina.

Näin ne on ollut helpompi oppia ulkoa sanatarkasti. Jeesuksen lausumia on suhteellisen pieni määrä ja alkuseurakunnassa kiersi nähtävästi suullisesti opittuja Jeesuksen sanoja.

Esimerkiksi sopii vaikka ehtoollisenasetussanat.

Tai Paavalin viittaus kirjeissä Herran sanoihin.

Esimerkkinä...

”Samoin Herra on säätänyt, että evankeliumin julistajien tulee saada elantonsa evankeliumista.”

1. Korinttilaisille 9:14

Opetuksella tulisi olla auktoriteettiasema uskovan elämään ja sen tulisi vaikuttaa elämme valintoihin.

Tietysti opetuksen tulee olla alisteinen Jumalan sanan auktoriteetille ja siksi kehoitetaan kaikki opetus arvioimaan. Myös minun opetukseni tähän asti ja tästä eteenpäin.

Tässä individualisimista ja itsemääräämisoikeutta korostavassa ajassa on kiusaus jättää huomiotta opetuksen ja opettajan auktoriteetti.

Mutta pysy sinä siinä, minkä olet oppinut ja mistä olet varma, koska tiedät, keiltä olet sen oppinut,

2. Tim. 3:14

Nykyisin kristillistä opetusta saa myös ns. joka tuutista eli esim. youtubesta.

Tärkeä periaate sovellettavaksi on edellä lukemani Timoteuskirjeen periaate.

Tunne opettajasi.

Tunne hänen elämänsä.

Tarkkaile millaista hedelmää hänen elämänsä on kantanut ja kantaa.

Tämä koskee myös minua opettajana.

Tarkatkaa minunkin elämäni ja valintojani, kestääkö ne Jumalan sanan valoa?

Keskusteltavaksi...

Kuinka arvokkaana pidän seurakunnassa saamaani opetusta?

Millaisen painoarvon Raamattu antaa opettamiselle?

Millainen on opettajan vastuu?

Kuinka tärkeää on tuntee opettajansa?

Miten tunnen opettajani?

4. Esivallan auktoriteetti

Tätä käsiteltiin jo kesäillassa ja siksi otan sen tässä hyvin tiivistetysti.

Jokaisen tulee olla alamainen sille esivallalle, jonka alainen hän on. Eihän ole esivaltaa, joka ei olisi Jumalalta. Ne esivallat, jotka ovat olemassa, ovat Jumalan asettamia.

Room 13:1

Edellä luetun perusteella kaikki olemassa olevat esivallat ovat Jumalan asettamia.

Miten ateistinen ja Jumalan vastainen hallinto voi olla Jumalan hyväksymä?

Jeesuksen sanoissa on sama ajatus kuin Paavalilla.

Se voimme lukea hänen sanoistaan Pilatukselle.

Jeesus vastasi: ”Sinulla ei olisi mitään valtaa minuun, ellei sitä olisi annettu sinulle ylhäältä.

Joh 19:1

Vaikka Jeesus tiesi millainen mies Pilatus oli, hän ei kiistänyt Pilatuksen valtaa. Auktoriteetti tulee viran kautta, ei henkilön omasta arvovallasta.

Kristittyinä emme voi valita kuuliaisuuttamme esivaltaa kohtaan sillä perusteella, onko esivalta mielestämme oikeassa vai väärässä.

Uskovan tulee kyllä puuttua vääryyksiin ja paljastaa se missä mennään vikaan, riippumatta siitä kuka on vääryyden harjoittaja.

Jumala hallitsee tätä maailmaa myös maallisen esivallan avulla. Joskus huonokin esivalta voi olla parempi kuin se ettei ole esivaltaa lainkaan.

Tämä ei tarkoita että esim. diktatuuri sinällään olisi hyvää, oikeaa, hyväksyttävää ja Jumalan mielenmukaista.

Esivalta toimii kuitenkin yhteiskunnassa rauhaan pakottajana, suojellen täysin rajoittamattomalta ihmisen pahuudelta.

Näin ollen ateistinenkin esivalta voi toimia Jumalan tahdon toteuttajana.

Missä sitten kulkee raja maallisen esivallan ja Jumalan tahdon noudattamisessa.

Apostolit sanoivat aikoinaan oman maallisen esivaltansa edessä, ”enemmän tulee totella Jumalaa kuin ihmisiä”.

Jumalalle kuuluu omatuntonne, vakaumuksemme ja uskomme.

Jos esivalta pyrkii siirtämään hallintaansa omantuntonne, vakaumuksemme ja uskomme, silloin se ylittää sille annetut oikeudet ja sitä ei tule totella.

Pohtikaa käytännön tilanteita ja keskustelkaa miten seuraavissa tilanteissa voi tai tulisi menetellä edellisen ohjeen pohjalta.

Verojen maksaminen.

Korona suositukset ja rokotukset tai selkeät määräykset/kiellot.

Jumalattoman esivallan siunaaminen.

Loppukertausena kaikesta edellä käydystä.

Jumalan sana

Vanhempien arvovalta

Opetuksen arvovalta

Esivalta.

- Jumalan sanan arvovallan tulee olla ensimmäisenä elämässämme ja sen auktoriteetti on muiden auktoriteettien yläpuolella.

- Vanhempien kunnioittaminen ja heidän auktoriteetin alaisuudessa eläminen on Jumalan mielen mukaista ja tuo siunauksen elämäämme.

- Opetuksen tulee vaikuttaa elämme valintoihin. Arvioi opetus Jumalan sanan valossa.

Tunne opettajasi ja arvioi hänen elämänsä sanan valossa.

- Kristittyinä emme voi valita kuuliaisuuttamme esivaltaa kohtaan sillä perusteella, onko esivalta mielestämme oikeassa vai väärässä. Koska kaikki esivalta on Jumalalta. Kuitenkin tulee muistaa se että ”enemmän tulee totella Jumalaa kuin ihmisiä”.